

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 15/2021-26

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Straku a sudcov Roberta Šorla a Martina Vernarského (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa **Sambucus Industry, s. r. o.**, Sekurisova 1925/9, Bratislava, IČO 52 416 071, zastúpeného advokátom JUDr. Jakubom Malým, Cukrová 14, Bratislava, proti postupu vyšetrovateľa Okresného riaditeľstva Policajného zboru Bratislava II v konaní ČVS: ORP-415/3-VYS-B2-2020 PF a postupu prokurátorky Okresnej prokuratúry Bratislava II v konaní sp. zn. 1 Pn 346/20/1102 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 13. októbra 2020 domáha vyslovenia porušenia jeho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupmi orgánov činných v trestnom konaní označenými v záhlaví tohto uznesenia. Žiada priznanie finančného zadostučinenia v celkovej sume 5 000 eur a náhrady trov konania.

II.

Skutkové východiská

2. Vyšetrovateľ Okresného riaditeľstva Policajného zboru Bratislava II (ďalej len „vyšetrovateľ“) uznesením ČVS: ORP-415/3-VYS-B2-2020 PF z 9. júna 2020 odmietol trestné oznámenie sťažovateľa vo veci podozrenia zo spáchania trestného činu podvodu v jednočinnom súbehu s trestným činom poškodzovania veriteľa a s trestným činom skresľovania údajov hospodárskej a obchodnej evidencie, keďže nezistil dôvod na začatie trestného stíhania.

3. K spáchaniu trestnej činnosti malo podľa trestného oznámenia dôjsť tak, že trestne zodpovedný páchatel' konajúci v mene [REDAKOVANÉ] ako dlžníka podpísal 22. augusta 2016 zmluvu o pôžičke s [REDAKOVANÉ]

ako veriteľom, na základe čoho boli poskytnuté finančné prostriedky v sume 56 261,41 eur, ktoré mali byť veriteľovi vrátené do 31. decembra 2016. K vráteniu ani len časti pôžičky však nedošlo a následne podozrivý deklaroval vysporiadanie pohľadávky započítaním s pohľadávkou [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] proti [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED], pričom vzniklo podozrenie, že pri uzavretí zmluvy o pôžičke konal s úmyslom finančné prostriedky nevrátiť, čím sťažovateľovi ako súčasnému majiteľovi pohľadávky spôsobil škodu 56 261,41 eur.

4. Vyšetrovateľ vypočul [REDACTED], ktorý bol v období poskytovania pôžičky spoločníkom veriteľa (v rozsahu 50 % spolu s [REDACTED], jeho bratrancom) i dlžníka (tu bol jediným spoločníkom). Ten objasnil, že sporná pôžička bola výsledkom trojdohody medzi veriteľom, dlžníkom a [REDACTED], keďže na služobnom motorovom vozidle patriacom veriteľovi vznikli viaceré poruchy uplatnené ešte v rámci záručnej doby. Reklamácia mala vyústiť do objednávky nového vozidla, ktoré však na základe dohody zúčastnených subjektov malo byť dodané dlžníkovi. Popísanú operáciu bolo nutné účtovne vysporiadať. Účtovníčka veriteľa i dlžníka [REDACTED] navrhla poskytnutie pôžičky (77 687,26 eur) veriteľom dlžníkovi, pričom ďalším účtovným úkonom bolo započítanie pohľadávok zo zmluvy o prevzatí dlhu a zápočte pohľadávok medzi pôvodným dlžníkom ([REDACTED] [REDACTED]), preberajúcim dlžníkom [REDACTED] a veriteľom ([REDACTED]). [REDACTED] mal totiž voči [REDACTED] pohľadávku 125 000 eur. Na základe popísanej konštrukcie došlo v auguste 2016 k uzavretiu zmluvy o pôžičke s následným dodatkom, zmluvy o prevzatí dlhu a zápočte pohľadávky, poukážky s dohodou o zániku pohľadávky medzi [REDACTED] [REDACTED], [REDACTED], a veriteľom a poukážky s dohodou o zániku pohľadávky medzi [REDACTED] [REDACTED], [REDACTED], a veriteľom. Uvedenými zmluvami a listinami boli medzi zmluvnými stranami poukázané rozdiely zápočtov a bolo dodané nové motorové vozidlo [REDACTED], pre [REDACTED] [REDACTED]. Celá táto účtovná dohoda bola riadne zaúčtovaná vtedajšou ekonómkou [REDACTED] [REDACTED].

5. V októbri 2016 došlo medzi [REDACTED] a [REDACTED] k hádkke a následným nezhodám, čo vyústilo do uplatňovania si zaniknutej pohľadávky z pôžičky [REDACTED] v roku 2017 a k zamedzeniu prístupu [REDACTED] k účtovníctvu veriteľa. Ešte v novembri 2016 však [REDACTED] mailom [REDACTED] potvrdila vyrovnanie spornej pôžičky.

6. V novembri 2017 veriteľ postúpil pohľadávku na [REDACTED], ktorý ju zas v januári 2019 postúpil [REDACTED] za 5 000 eur kvôli údajnej insolventnosti dlžníka [REDACTED], hoci len jeho základné imanie v tom čase predstavovalo 565 000 eur. [REDACTED] potom v auguste 2019 postúpila pohľadávku na sťažovateľa, ktorého je spoločníčkou a konateľkou.

7. Odmietnutie trestného oznámenia vyšetrovateľ v skutkovej rovine založil na písomnostiach predložených [REDACTED]. Z právneho hľadiska vyšetrovateľ konštatoval, že sa nepodarilo preukázať trestnoprávne relevantné protiprávne konanie ani úmysel obohatiť seba alebo iného, využívajúc niečí omyl. Neboli teda naplnené znaky skutkovej podstaty podvodu ani iného trestného činu. Zdôraznil, že v skutočnosti ide o súkromnoprávny spor.

8. Sťažovateľ podal proti uzneseniu vyšetrovateľa sťažnosť podľa Trestného poriadku, ktorú prokurátorka Okresnej prokuratúry Bratislava II (ďalej len „okresná prokuratúra“) ako nedôvodnú zamietla. Stotožnila sa so závermi vyšetrovateľa s poukazom na výsluch

██████████. K námietke, že sa vyšetrovateľ nezaoberal všetkými skutočnosťami, uviedla, že oznamovateľ ani v trestnom oznámení a ani v sťažnosti neuviedol žiadne nové konkrétne skutočnosti nasvedčujúce tomu, že by k spáchaniu trestného činu došlo. Sám ██████████ sa k priebehu udalostí podrobne vyjadril, uviedol, za akých okolností nadobudla pohľadávku ██████████, medzi kým pohľadávka vznikla, ako aj všetky okolnosti s tým súvisiace vyčerpávajúco vysvetlil. Výsluchom ██████████ a z ním predložených písomností bolo zistené, že pohľadávka vo vlastníctve sťažovateľa bola riadne vvsporiadaná započítaním s pohľadávkami ██████████ voči ██████████ a aj zaúčtovaná, čo potvrdzujú mailové správy účtovníčky ██████████ spolu s prílohami – interné doklady vystavené ██████████. I prokurátorka dospela k záveru, že ide o súkromnoprávny spor, a odkázala na skutočnosť, že sťažovateľ už podal civilnú žalobu.

III.

Argumentácia sťažovateľa

9. Sťažovateľ rekapituluje obsah notárskej zápisnice z februára 2020, do ktorej ██████████ vyhlásila, že na stretnutí 21. mája 2019, na ktorom sa zúčastnili advokát ██████████, ██████████, ██████████ a ██████████, účtovníčky uviedli, že v roku 2016 od nich ██████████ požadoval zaúčtovanie započítania spornej pohľadávky a že ██████████ ako konateľ ██████████ nikdy zmluvu o postúpení pohľadávky ██████████ voči ██████████ na ██████████ nepodpisoval. Na stretnutí ██████████ aj ██████████ potvrdili, že zmluvu o započítaní mali k nahliadnutiu, ██████████ však poprel jej podpis a nikdy nebola založená v účtovníctve, keďže mali pochybnosti o pravosti podpisu ██████████ na nej. Z toho sťažovateľ vyvodzuje, že pohľadávka, ktorú mal ██████████ postúpiť na ██████████, bola fiktívna.

10. V nadväznosti na uvedené sťažovateľ kritizuje, že vyšetrovateľ vypočul iba ██████████, pričom ďalšie osoby (██████████), ktoré by pomohli objasniť rozhodujúce skutočnosti, nevypočul. Tvrdenia a podklady predložené ██████████ sú v priamom rozpore s tvrdeniami a podkladmi predloženými s trestným oznámením, na základe čoho možno hovoriť o tvrdení jednej strany proti tvrdeniu druhej, pričom skutočný stav by mal zistený bez dôvodných pochybností. K tomu uvedeným postupom vyšetrovateľa nedošlo, čo nenapravila ani prokurátorka v rámci rozhodovania o opravnom prostriedku. V tomto smere sťažovateľ považuje za kľúčové vypočutie ██████████ ku skutočnostiam uvedeným v notárskej zápisnici z februára 2020, čím by sa odstránili rozpory medzi výpoveďou ██████████ a skutočnosťami uvádzanými ██████████.

11. Sťažovateľ považuje za absolútne bezpredmetný argument prokurátorky, podľa ktorého ██████████ bol pri výsluchu riadne poučený o následkoch krivej výpovede, a preto nie je dôvod spochybňovať vierohodnosť jeho výpovede. ██████████ sa mal v zmysle trestného oznámenia dopustiť konania tam opísaného, ktoré zakladá skutkovú podstatu trestných činov. Je teda nesporné, že má priamy záujem na odmietnutí trestného oznámenia, keďže v prípade začatia trestného stíhania by bolo s najväčšou pravdepodobnosťou trestné stíhanie vedené voči jeho osobe.

IV.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

12. V zmysle princípu subsidiarity zakotveného v čl. 127 ods. 1 ústavy poskytuje ústavný súd ochranu základným právam za podmienky, ak o ich ochrane nerozhoduje iný súd, resp. iný orgán. Proti napadnutému uzneseniu vyšetrovateľa sťažovateľ mohol podať sťažnosť podľa Trestného poriadku, čo aj využil a o sťažnosti rozhodla prokurátorka okresnej prokuratúry napadnutým uznesením. Existencia opravného konania nepripúšťa možnosť ústavného súdu rozhodovať o napadnutom uznesení vyšetrovateľa, keďže sťažnosť predstavovala účinný právny prostriedok ochrany práv sťažovateľa. Preto bola ústavná sťažnosť v rozsahu proti uzneseniu vyšetrovateľa odmietnutá pre nedostatok právomoci podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) odmietnutá.

13. Pokiaľ ide o napadnutý postup prokurátorky okresnej prokuratúry, ústavný súd z obsahu ústavnej sťažnosti ustálil, že sťažovateľ nesúhlasí s postupom orgánov činných v trestnom konaní, ktoré zhodne dospeli k záveru, že skutočnosti uvedené sťažovateľom v trestnom oznámení nenasvedčovali spáchaniu oznamovaných trestných činov. Podanie trestného oznámenia ako formy inej ako súdnej ochrany nezaväzuje orgány činné v trestnom konaní začať na jeho základe trestné konanie. Subjektívne právo oznamovateľa na začatie trestného stíhania negarantuje ani ústava (II. ÚS 88/99, II. ÚS 42/00, III. ÚS 176/07), ani Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd (napr. rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Perez proti Francúzsku z 12. 2. 2004). Z čl. 46 ods. 1 ústavy, ktorého obsahom je základné právo na súdnu a inú právnu ochranu, vyplýva, že oznamovateľ trestnej činnosti má právo na to, aby sa kompetentný orgán (prokurátor, policajt) jeho oznámením zaoberal, nie však na to, aby výsledok konania zodpovedal jeho predstave. Porušiť toto právo môžu tieto orgány vtedy, ak by podania sťažovateľa ignorovali alebo nevenovali im pozornosť zodpovedajúcu ich povinnostiam (III. ÚS 324/05).

14. Článok 46 ods. 1 ústavy tak sťažovateľovi garantuje právo, aby sa podaným trestným oznámením náležite zaoberal kompetentný orgán, ktorým bol vyšetrovateľ a následne prokurátorka. Pre rozhodovanie o trestnom oznámení sťažovateľa nebol rozhodujúci výlučne obsah výpovede [REDAKOVANÉ] (ako argumentuje sťažovateľ), ale spojenie jeho výpovede s dôkazmi, ktoré vyšetrovateľovi predložil a z ktorých vyplývajúci skutkový obraz tvoriaci napokon východisko odmietnutia trestného oznámenia nemožno kvalifikovať ako dôsledok skutkového omylu relevantného z pohľadu sťažovateľovho základného práva zaručeného čl. 46 ods. 1 ústavy. Sťažovateľ síce kladie výpoveď účtovníčky [REDAKOVANÉ] zachytenú v notárskej zápisnici do polohy dôkazu, s ktorého referenčným významom boli orgány činné v trestnom konaní sa vysporiadať, z odôvodnenia uznesenia vyšetrovateľa, s ktorým sa prokurátorka rozhodujúca o sťažnosti sťažovateľa stotožnila, však vyplýva, že záver o odmietnutí trestného oznámenia bol založený na viacerých listinných dôkazoch predložených [REDAKOVANÉ]. Bez toho, aby ústavný súd vstupoval na pole výkladu a uplatňovania podústavného práva, ako aj uplatňovania právomoci orgánov verejnej moci od neho odlišných, konštatuje, že ich časová a vecná nadväznosť primerane preukazovala skutkovú verziu, na ktorej bolo založené odmietnutie trestného oznámenia. V prospech uvedeného záveru svedčí aj skutočný dôkazný vzťah výpovede [REDAKOVANÉ] a obsahu výpovede [REDAKOVANÉ] zachytenej v notárskej zápisnici z februára 2020. Sťažovateľ jej obsah

interpretuje ako priamo odporujúci skutkovej a právnej verzii [REDAKOVANÉ], čo si malo vyžadovať vypočítanie [REDAKOVANÉ] pred vyšetrovateľom. Z notárskej zápisnice, ktorej fotokópiu sťažovateľ k ústavnej sťažnosti priložil, však vyplýva iba to, že [REDAKOVANÉ] v roku 2016 naliehal na zaúčtovanie započítania pohľadávky, ktorú mal voči [REDAKOVANÉ] (hoci v roku 2016 ešte sťažovateľ v dotknutých zmluvných vzťahoch vôbec nefiguroval) a že [REDAKOVANÉ] poprel podpis zmluvy o započítaní pohľadávky, ako aj zmluvy o postúpení pohľadávky. [REDAKOVANÉ] teda nevytvrdila nič o viacerých okolnostiach tvoriacich obsah výpovede [REDAKOVANÉ], v ktorých je reflektovaný motív jednotlivých právnych úkonov realizovaných zúčastnenými subjektmi v auguste 2016 tak, ako sú popísané v bode 4 tohto uznesenia ústavného súdu. Ak sa v takto načrtnutej dôkaznej situácii vyšetrovateľ i prokurátorka priklonili k výpovedi [REDAKOVANÉ] bez toho, aby vykonali dokazovanie očakávané sťažovateľom, ústavný súd nevidí v takom postupe známky neobjektivity či zneužitia zásady voľného hodnotenia dôkazov, ktoré by mali za následok možný zásah do základného práva sťažovateľa zaručeného čl. 46 ods. 1 ústavy.

15. Právne posúdenie vyšetrovateľa, s ktorým sa stotožnila prokurátorka, že v konaní podozrivého vzhľadom na tieto skutočnosti absentuje naplnenie objektívnej aj subjektívnej stránky trestného činu, nie je výsledkom zjavného či už skutkového, alebo právneho omylu. Vysvetlenie orgánov činných v trestnom konaní a ich právny záver nie je arbitrárny ani svojvoľný. Preto ho nemožno hodnotiť ako prejav svojvôle či formálnosti pri rozhodovaní o trestnom oznámení sťažovateľa.

16. To, že záver, ku ktorému príslušné orgány dospeli, nezodpovedá očakávaniu sťažovateľa, nemožno hodnotiť ako porušenie základného práva sťažovateľa na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy. Preto je napadnuté uznesenie prokurátorky okresnej prokuratúry plne v súlade s požiadavkami vyžadovanými čl. 46 ods. 1 ústavy.

17. Ústavná sťažnosť je v časti namietajúcej porušenie základného práva zaručeného čl. 46 ods. 1 ústavy postupom prokurátorky okresnej prokuratúry zjavne neopodstatnená a z toho dôvodu bola podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde odmietnutá.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 24. novembra 2022

Peter Straka
predseda senátu